

OSNOVNE IDEJE ZA ORGANIZACIJU PLASTIC FREE JAVNIH DOGAĐANJA

Smanjite stvaranje otpada! Kad god možete, **KORISTITE VIŠEKRATNO!**

Višekratni predmetni su oni predmeti koji se nakon korištenja ne bacaju, već se mogu iznova koristiti (npr. staklene boce, čaše od deblje plastike namijenjene za pranje...).

Jednokratni plastični predmetni su pak dizajnirani na način da se koriste jednom i potom bacaju (npr. plastične čaše, pribor za jelo i posuđe od tanke jednokratne plastike ili kartona...).

Nemojte stvarati otpad koji se ne može reciklirati i kompostirati – ne koristite plastične čaše i pribor za jelo, slamke ili spremnike za hranu te vrećice. **PLASTIKU NEMOJTE KORISTITI NI U KOJEM SLUČAJU!**

Proizvodnja i potrošnja jednokratnih plastičnih proizvoda regulirana je u RH Zakonom o gospodarenju otpadom (NN 84/21) koji je usklađen s Direktivom (EU) 2019/904 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o smanjenju utjecaja određenih plastičnih proizvoda na okoliš (tzv. SUP Direktivom).

Sukladno zakonu zabranjuje se stavljanje na tržište sljedećih plastičnih proizvoda za jednokratnu upotrebu, relevantnih upravo u kontekstu javnih događaja te potiče smanjenje njihove potrošnje:

- pribor za jelo (vilice, noževi, žlice, štapići za jelo)
- tanjuri
- slamke
- štapići namijenjeni pričvršćivanju na balone i njihovu pridržavanju
- štapići za miješanje napitaka
- spremnici za hranu izrađeni od ekspaniranog polistirena, tj. posude kao što su kutije, s poklopcem ili bez njega, koji se upotrebljavaju za držanje hrane
- spremnici za napitke i čaše izrađene od ekspaniranog polistirena, uključujući njihove čepove i poklopce.

Savjesno **ODVOJITE OTPAD KOJI STVORITE!**

1. POPIŠITE POTREBNE PREDMETE

Najčešće su to:

- čaše
- posude za hranu
- pribor za jelo
- boce
- slamke
- podmetači i salvete
- vrećice
- baloni, konfeti, ukrasi i dr.

2. UKLONITE NEPOTREBNO

Uklonite s popisa sve predmete za jednokratnu upotrebu koji nisu nužni te koji ključno ne pridonose postizanju željenih ishoda i ugođaju događaja! Smanjenje predmeta koji se koriste prvi je korak i prioritet u okolišno-odgovornom ponašanju.

3. PRONAĐITE VIŠEKRATNA RJEŠENJA

Popisanim predmetima od jednokratne plastike, i drugih materijala, u što većoj mjeri pronađite višekratna rješenja kako bi izbjegli zamjenu jednokratne plastike drugim jednokratnim materijalima (npr. plastične slamke papirnatim).

KORACI ZA ODABIR ALTERNATIVNIH RJEŠENJA NAJČEŠĆE KORIŠTENIM PLASTIČNIM PROIZVODIMA ZA JEDNOKRATNU UPOTREBU NA JAVNIM DOGAĐANJIMA:

Čaše

1. **Potaknite korisnike na donošenje vlastite čaše/šalice na događaj!** To je najodgovornija alternativa jednokratnim plastičnim čašama i može biti zabavan promotivni dodatak događaju.
2. **Koristite višekratne čaše po sistemu depozita!** Posjetitelj ostavi depozit za čašu koju će koristiti za vrijeme događaja, a po završetku je vraća i traži povrat depozita ili čašu zadržava i gubi depozit. Zanimljiv dodatak događaju može biti tiskanje vizuala događaja na čašama. Ipak, pobrinite se da vizual nije previše određen (godinom, lokacijom i sl.) kako bi se iste čaše ponovno mogle koristiti i na drugim događajima.
3. Čaše od kartona jednokratna su opcija koja stvara otpad. Povrh toga, premazane su tankim slojem plastike kako bi uspješno zadržavale tekućinu. Stoga, birajte kartonsku ambalažu samo u slučaju nedostatka bolje alternative običnim jednokratnim plastičnim čašama.

Pribor za jelo

1. Nošenje vlastitog višekratnog pribora prva je i najodgovornija opcija.
2. Koristite sistem depozita za višekratni pribor (na isti način kao i za čaše).
3. Ako višekratna opcija nije moguća, nabavite drveni pribor za jelo koji se na događaju može odložiti u spremnike za biootpad.

Boce

1. Koristite male staklene povratne boce.
2. Ako ipak ne možete izbjeći plastiku, birajte što veća pakiranja kako bi smanjili plastični otpad.

Slamke

1. Potpuno ih uklonite! Činjenica je da većina korisnika ne zahtijeva slamku za piće. Stoga je najjednostavnije ne koristiti slamke na događaju.
2. Ako su slamke ipak nužne, možete koristiti višekratne čelične slamke (koje se mogu prati u perilici posuđa), višekratne slamke od bambusa ili sličnog materijala.
3. Naposljetku, ako prijašnji koraci nisu ostvarivi, promislite o nabavki jednokratnih slamki od alternativnih materijala (papira, tjestenine i dr. jestivih materijala...).

Vrećice

1. Pitajte kupca/posjetitelja ima li već višekratnu vrećicu, treba li mu/joj doista.
2. Ponudite mu/voj kupnju višekratne ili kartonske vrećice.

4. AKO KORISTITE JEDNOKRATNE PROIZVODE, KORISTITE ISKLJUČIVO KOMPOSTABILNE MATERIJALE, ALI NE I PLASTIKU (ČAŠE, TANJURI, PRIBOR ZA JELO...)

- 1) Koristite proizvode na kojima piše "OK TO COMPOST" ili "KOMPOSTABILNO", odnosno za koje znate da su kompostabilni.
- 2) Papirnate čaše, kao i pribor za jelo i spremnici za hranu, NAJČEŠĆE su zamiješani sa slojem plastike (PE) i NISU RECIKLABILNI NITI KOMPOSTABILNI!
- 3) Postoje papirnati proizvodi zamiješani s PLA materijalom koji jesu kompostabilni – takve tražite.
- 4) Izbjegavajte korištenje biorazgradive ili kompostabilne plastike jer je potrebno značajno duže vremena, kao i posebni uvjeti za njenu razgradnju.

5. POSEBNO PAŽLJIVO OZNAČITE SPREMNIKE za odvojeno sakupljanje otpada (plastika, papir, biootpad, miješani), vidljivo uz upute o odvajanju.